

předpokladem náhradního nároku nemocenské pojišťovny jednak, že pojišťovna poskytla onemocněvšímu pojištěnci podporu v nemoci, k níž byla zavázána zákonem nebo stanovami, jednak že zaměstnavatel pojištěnce nepřihlásil buď vůbec nebo jej přihlásil po uplynutí lhůty § 17 teprve, když nastal pojistný případ. Není tu ustanovení, jež by pro nárok pojišťovny přiznávalo jakýkoliv právní význam skutečnosti, že pojistné bylo zaměstnavatelem placeno z důvodu opožděné odhlášky až do dne odhlášení (§ 160 odst. 2 lit. a) cit. zák.). Okolnost pak, že onemocnění nastalo v ochranné lhůtě, může v relaci k cit. § 20 míti pouze ten význam, že po tomto termínu není pojišťovna již zavázána podporovati onemocnělého bývalého pojištěnce (§ 97 odst. 4 cit. zák.), takže by ani zaměstnavatel nebyl jí povinen k náhradě nákladu.

Zrušil-li okr. úřad platební výměr okr. nemoc. pojišťovny z důvodu, že pojistný případ nastal v ochranné lhůtě, což by podle hořejšího výkladu znamenalo jen, že pojišťovna byla povinna poskytnouti dávky, tedy z důvodu, že jeden z předpokladů § 20 je splněn, aniž vyloučil některý z ostatních předpokladů, dlužno přisvědčiti stížnosti, že se se svým právním názorem ocitl v rozporu se zákonem. Veden jsa takto nesprávným názorem, nezabýval se pak okr. úřad ani stanoviskem stěžující si pojišťovny, projeveným v odůvodnění platebního výměru, ani námitkami odvolání zaměstnavatelova. Muselo proto nař. rozhodnutí býti zrušeno podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.776.

Váleční poškození: * Vojenská osoba, které byla udělena jen dočasná dovolená, zůstává i po dobu trvání této dovolené v aktivním poměru vojenském.

(Nález ze dne 5. března 1935 č. 12.809/35.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 11.392/34.

Věc: Lydia M. v T. (adv. Dr. Jindřich Lebeda z Liberce) proti ministerstvu sociální péče (odb. r. Dr. Vojt. Elsnic) o vdovský důchod.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Nař. rozhodnutím zamítlo min. soc. péče stížnost stěžovatelku na výměr zem. úřadu pro péči o válečné poškozené v Praze z 26. ledna 1929, kterým nebyl jí přiznán důchod vdovský, z těchto důvodů: »Podle § 13 zák. č. 142/20 Sb., ve znění zák. č. 39/22 Sb., je podmínkou nároku na důchod vdovy po válečném invalidovi, aby sňatek byl uzavřen před událostí zakládající manželův nárok na důchod invalidní. Podle § 14 odst. 1 cit. zák. má vdova, která po události, zakládající nárok manželův na důchod, vstoupila ve svazek manželský, nárok na důchod vdovský: a) byl-li v té době invalida aspoň z 80% neschopen výdělku, b) vstoupil-li ve svazek manželský před dokonaným 30. rokem nebo v pěti letech po zjištění invalidity, a c) trvalo-li manželství aspoň jeden

rok. — Tohoto výjimečného zákonného ustanovení možno užítí jedině tenkrát, jsou-li splněny všechny tři podmínky, jichž zákon vyžaduje. — Zemřelý manžel st-lky, Jan Robert M., narozený 2. března 1891, s nímž uzavřela manželství 7. listopadu 1918, byl uznán při superarbitraci dne 4. listopadu 1919 50% výdělků neschopným. Při sociálně-lékařských prohlídkách z 1. dubna 1920 a 8. června 1926 byla ztráta výdělečné schopnosti u něho stanovena 25%. — St-lka namítá, že ustanovení § 14 cit. zák. se na ni vůbec nevztahuje a že její nárok na důchod jest posuzovati podle § 13 cit. zák., ježto její sňatek byl uzavřen v době, kdy její manžel ještě aktivně sloužil, že byl od 20. září 1918 do 15. listopadu 1918 na dovolené, takže uzavření sňatku spadá do doby jeho vojenské služby. Tomuto tvrzení bylo by možno přisvědčiti však jedině tenkrát, kdyby Jan Robert M. po své dovolené byl ve službě vojenské pokračoval. Poněvadž však M. z dovolené již službu vojenskou vůbec nenastoupil — kteroužto okolnost st-lka nepopírá —, končila vojenská služba manžela st-lčina fakticky jeho odchodem na dovolenou, t. j. 20. září 1918; nejpozději do toho okamžiku může padati vznik choroby, pro kterou byl později uznán válečným invalidou (vl. nař. č. 363/1922 Sb. k § 13), takže sňatek st-lky byl uzavřen po události, zakládající manželův nárok na důchod. St-lka nemá podle shora cit. zákonného ustanovení nárok na důchod vdovský, poněvadž nejsou splněny podmínky zák.»

O stížnosti, domáhající se zrušení tohoto rozhodnutí pro vadnost řízení a nezákonnost, uvažoval nss takto:

St-lka uplatnila v řízení správním nárok na přiznání důchodu vdovského po svém manželu Janu Robertu M., zemřelém dne 25. září 1928. Tento nárok opírala po stránce skutkové o tvrzení, že zemřelý její manžel byl uznán válečným invalidou, že byl jako voják v době od 20. září 1918 do 15. listopadu 1918 na dovolené, a že s ním dne 7. listopadu 1918 uzavřela sňatek manželský. Všechny tyto skutečnosti jsou nesporné. Rovněž tak jest nesporno, že manžel st-lčin po uplynutí řečené dovolené službu vojenskou již nenastoupil. Po stránce právní odůvodnila st-lka svůj nárok ustanovením § 13 zák. č. 142/20 Sb., podle něhož důchod vdovský přísluší vdově po padlém nebo zemřelém manželu, u něhož jsou splněny podmínky § 1 lit. a) zák. z 8. dubna 1919 č. 199 Sb., ... byl-li sňatek uzavřen před událostí zakládající nárok na důchod invalidní.

Žal. úřad odepřel přiznání st-lce uplatněný nárok na přiznání důchodu vdovského z té příčiny, že vojenská služba jejího manžela skončila fakticky jeho odchodem na dovolenou, t. j. 20. září 1918, že nejpozději do tohoto okamžiku může padati vznik choroby, pro kterou byl uznán válečným invalidou (vl. nař. č. 363/1922 Sb. k § 13), takže sňatek st-lčin byl uzavřen již po události, zakládající manželův nárok na důchod. Z tohoto odůvodnění nař. rozhodnutí vyplývá, že jest založeno na právním názoru žal. úřadu, že doba od 20. září do 15. listopadu 1918, po kterou byl manžel st-lky na dočasné dovolené, nespádala do jeho činné služby vojenské a že nebyl tehdy již v aktivním poměru vojenském.

Stížnost vytýká tomuto právnímu názoru žal. úřadu vadnost a nezákonnost. Namítá, že z nař. rozhodnutí není patrné, o jaká zákonná

ustanovení se opírá, a dovozuje, že názor žal. min. odporuje jak platným předpisům, tak i poučení obsaženému v dovolence M., z nichž prý jest zřejmo, že nástupem dočasné dovolené vojenský dovolenec z činné služby vojenské nevystupuje. Je tedy na sporu toliko tato otázka.

Stížnosti nutno přisvědčiti. Manželu st-lčinu jako pěšáku býv. c. a k. pěš. pluku č. 102 byla velitelem náhradního praporu tohoto pluku podle dovolenky, dané v H. dne 18. září 1918, kterou st-lka ke své stížnosti připojila a jejíž opis je ve správních spisech uložen, udělena dovolená, počínající dnem 20. září 1918 a končící dnem 15. listopadu 1918, tedy dovolená dočasná. V § 1 odst. 2 třetího dílu branných předpisů vydaných ve výtahu nař. min. zeměbr. z 28. listopadu 1890 č. 207 ř. z. k provedení tehdy platného bran. zák. z 11. dubna 1889 č. 41 ř. z., jest podána definice pojmu dočasných dovolenců. Praví se tam, že dočasní dovolenci, které nutno rozeznávati od dovolenců trvalých, jsou aktivními vojenskými osobami, pro posuzování jichž jest rozhodný předpis o dočasných dovolených osob ze stavu mužstva. Výpis z tohoto předpisu jest připojen ke třetímu dílu branných předpisů jako příloha I. V tomto výpise pod záhlavím: »Vojenská podřízenost« jest uvedeno, že dovolenci s dočasnou dovolenou náleží k aktivním vojenským osobám, podléhají vojenským trestním a disc. předpisům, a sluší je vésti ve stavu presenčním. Ve všech povinnostech, vyplývajících z vojenského služebního poměru, jsou podřízeni velitelství onoho vojenského tělesa (představenému ústavu atd.), od něhož se jim dostalo dovolené, a to prostřednictvím okresního doplňovacího, resp. vojenského staničního velitelství, jež je snad v místě jejich pobytu. V době, kdy byla manželu st-lčinu udělena shora zmíněná dovolená, arci neplatil již bran. zák. č. 41/1889 ř. z., nýbrž bran. zákon z 5. července 1912 č. 128 ř. z. Než i za účinnosti tohoto zák. jsou dočasní dovolenci aktivními osobami vojenskými, neboť tímto zákonem nebyl služební poměr dovolenců s dočasnou dovolenou změněn. Také v poučení, otištěném na řečené dovolence, se výslovně praví, že dočasný dovolenec náleží k aktivním vojenským osobám a podléhá vojenským zákonům trestním a disciplinárním. Nemůže býti tedy pochybnosti o tom, že dovolenec, jemuž byla udělena dovolená jen dočasná, i po dobu jejího trvání zůstával za účinnosti branného zák. č. 128/1912 ř. z. v aktivním vojenském poměru, třebaže službu vojenskou fakticky nevykonával. Jeho vojenská služba trvala tedy i po dobu dočasné dovolené dále a nastoupením jejím neskončila.

Zástupce žal. úřadu dovolával se k obhájení stanoviska nař. rozhodnutí, že manžel st-lčin nebyl v době uzavření sňatku v aktivním poměru vojenském, nálezů Boh. A 4916/25 a 11.392/34. Neprávem. Nálezy těmito nebyla řešena sporná otázka, nýbrž otázka jiná, totiž otázka, byla-li smrt osoby, která konala vojenskou službu ve válce nebo vojenské úkony, v příčinné souvislosti s plněním této povinnosti, resp. je-li jízda takovýchto osob na dočasnou dovolenou za světové války konkrétním výkonem vojenské služby, jakou má na mysli § 1 odst. 1 lit. a) zák. č. 199/1919 Sb. V daném případě úřad vůbec neřešil otázku, je-li mezi smrtí manžela st-lky a jeho konáním vojenské služby příčinná souvislost, nýbrž vycházejí z nesprávného názoru, že manžel st-lčin nebyl v době uzavření sňatku

v aktivním poměru vojenském, vůbec neřešil otázku, byla-li smrt jeho v příčinné souvislosti s konáním služby vojenské. Poněvadž zemřelému manželů st-lky byla udělena dovolená, omezená časově určitými kalendářními dny, tedy jen dočasná dovolená, nekončila jeho vojenská služba nástupem udělené mu dovolené, t. j. dne 20. září 1918, nýbrž jeho aktivní vojenský poměr trval dále i po tomto dnu. Názor žal. úřadu, že tímto dnem vojenská služba jeho fakticky končila, je proto právně mylný, neboť odporuje právnímu řádu platnému v rozhodné době. Skutečnost, zda manžel st-lčin po uplynutí udělené mu dočasné dovolené službu vojenskou fakticky nastoupil, jest pro dnešní spor bez právního významu, neboť v příslušných vojenských předpisech není obsaženo ustanovení, podle něhož by aktivní poměr vojenské osoby, již byla udělena dočasná dovolená, která však po jejím uplynutí ve vojenské službě skutečně již nepokračovala, končil v takovém případě dnem odchodu na dovolenou, jak se žal. úřad mylně domnívá.

Č. 11.777.

Váleční poškození: * Dobrá víra ve smyslu § 31 odst. 3 zák. č. 133/30 Sb. není dána, když důchodce nesplnil ohlašovací povinnost, uloženou mu §em 31 odst. 2 zák. č. 142/20 Sb. ve znění zák. č. 39/22 Sb. a zák. č. 133/30 Sb.

(Nález ze dne 5. března 1935 č. 12.810/35.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 10.009/32.

Věc: Marie Š. v B. (adv. Dr. Jindř. Lebeda z Liberce) proti ministerstvu sociální péče (odb. r. Dr. Vojt. Elsnic) o náhradu přeplatku vdovského důchodu.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Zem. úřad pro válečné poškození v Brně přiznal výměrem z 11. července 1932 st-lce za dobu od 1. ledna do 31. července 1931 vdovský důchod ročních Kč 600.—, drahotní přírážku ročních Kč 300.—, úhrnem požitky roční Kč 900.—. Zároveň vyslovil, že je povinna vrátiti částku 3467 Kč 50 h jako přeběrek vzniklý za dobu od 1. ledna 1924 do 31. ledna 1927 a že celého přiznaného důchodu bude použito k úhradě tohoto přeběrku. Dodáno bylo, že výhoda stanovená odstavcem 3 § 31 zák. č. 133/1930 Sb. na st-lku se nevztahuje, poněvadž při svém příjmu za léta 1924 až 1926, který byl mimo to uváděn ve výměrech o dani z příjmu, musela si býti vědoma, že po uvedení do doby neměla nároku na vdovský důchod, takže nelze míti za to, že pobírala od 1. ledna 1924 do 31. ledna 1927 důchod v dobré víře.

Dalším výměrem z téhož dne byly st-lce přiznány od 1. srpna 1931 požitky roční úhrnnou částkou 1.710 Kč, a bylo vysloveno, že doplatek za dobu od 1. ledna 1931 do 31. července 1932 v částce Kč 2.235 bude sražen k částečné úhradě přeběrku shora uvedeného, a že zbytek tohoto